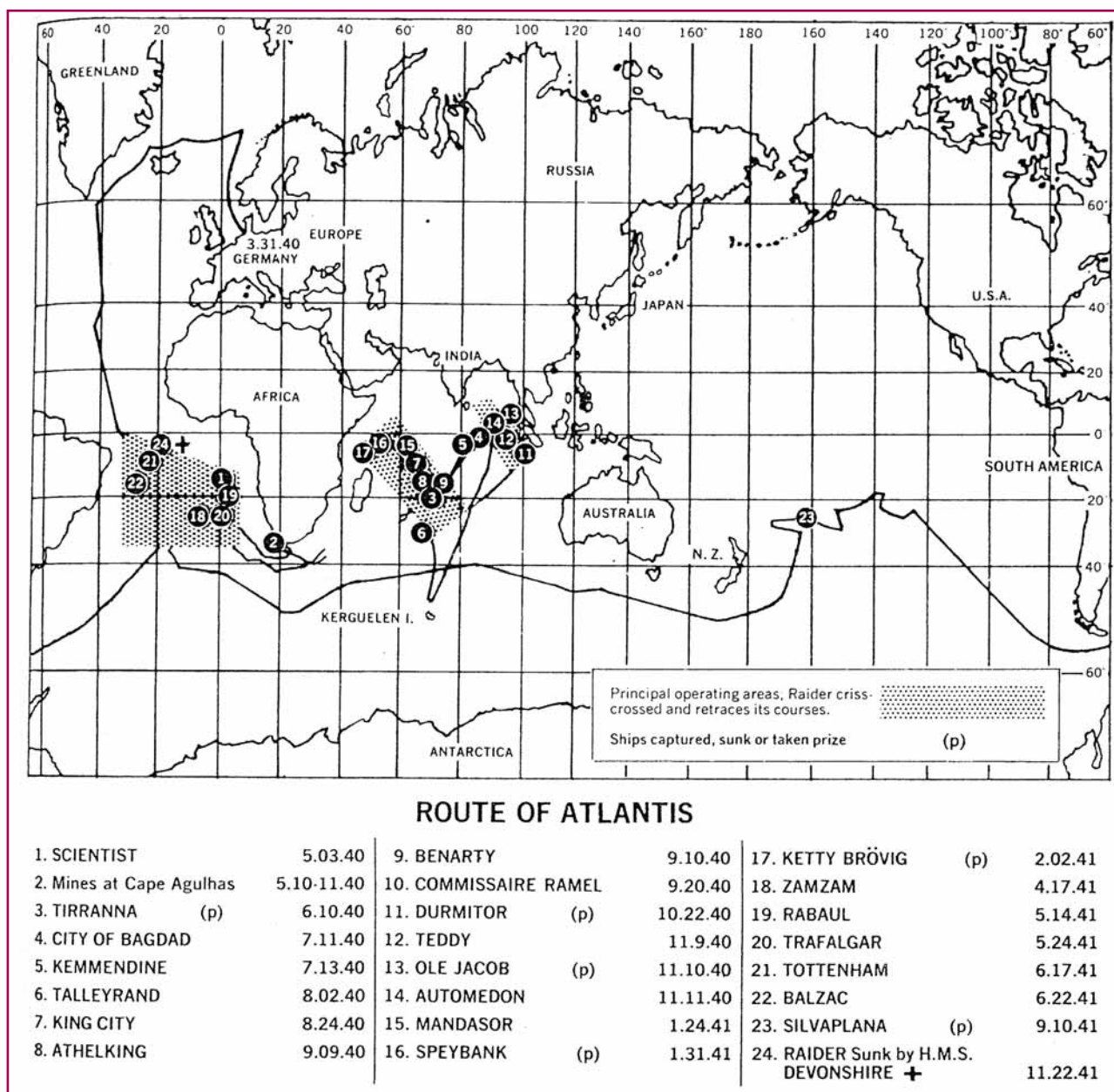

Το επιδρομικό «Atlantis»

Ένα φάντασμα στον Ωκεανό

Γ' ΜΕΡΟΣ

ΤΟΥ Αντιναυάρχου (ε.α.), Ξενοφώντος Μαυρογιάννη ΠΝ

Το περιπετειώδες ταξίδι του «Atlantis» και η δράση του

Απόρρητες συμμαχικές πληροφορίες στα χέρια των Γερμανών

Την επομένη το πρωί, 11 Νοεμβρίου, το «Atlantis» ταξιδεύει βορειοδυτικά της Σουμάτρας σε μια ήρεμη θάλασσα με το πλήρωμα να ασχολείται με τις καθημερινές εργασίες. Η ορατότητα

επιτρέπει εντοπισμό πλοίων σε μεγάλη απόσταση. Περί τις 07.00 αντιλαμβάνονται ύποπτο καπνό σε απόσταση μεγαλύτερη των 18 μιλίων. Το επιδρομικό σταματά και ο αξιωματικός γέφυρας ειδοποιεί τον Κυβερνήτη. Τα κύαλια καρφώνονται στον καπνό. Σι-

γά-σιγά αρχίζει να ξεχωρίζει η σιλουέτα ενός φορτηγού της ατμοπλοΐας «Μπλου Φέννελ». Το επιδρομικό τίθεται σε κατάσταση συναγερμού και παίρνει συγκλίνουσα πορεία προς το στόχο. Μετά από μία ώρα και ενώ τα δύο πλοία απέχουν 2,5 μίλια, το γερ-

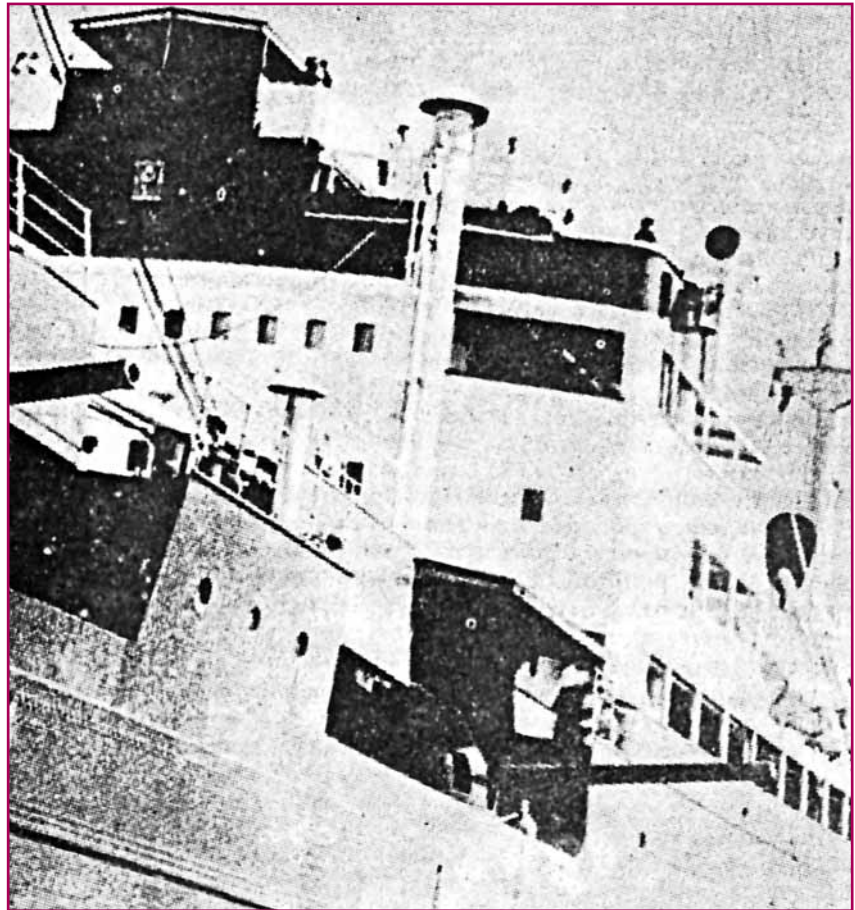
μανικό στρέφει δεξιά, υψώνει την πολεμική σημαία και δίνει εντολή στο «Automedon» –αυτό είναι το όνομα του φορτηγού– να σταματήσει ενώ συγχρόνως ρίχνει και μία προειδοποιητική βολή. Ο αντίπαλος αρχίζει να εκπέμπει από τον ασύρματο την επίθεση που δέχεται μαζί με το στίγμα του. Αμέσως ο Ρόγκε διατάζει συνεχές πυρ ενώ ο ασύρμάτος του παρεμβάλλεται στις εκπομπές του θύματος.

Έντεκα επιτυχείς βολές από απόσταση 1 μιλίου είναι αρκετές για να σταματήσουν τις εκπομπές του «Automedon».

Μόλις το γερμανικό άγημα ανεβαίνει στο φορτηγό βρίσκονται μπροστά σ' ένα τρομακτικό θέαμα καταστροφής. Ο πλοίαρχος και τρεις αξιωματικοί κείτονται νεκροί και κομματιασμένοι μεταξύ των συντριμμιών της γεφύρας. Άλλοι δύο ναύτες νεκροί και ένας τρίτος τραυματίας δεν κατόρθωσε να σωθεί παρά την άμεση χειρουργική επέμβαση.

Το βρετανικό φορτηγό με 37 Βρετανούς, 3 επιβάτες και 66 έγχρωμους, το πλείστον Κινέζους, μεταφέρει από την Αγγλία στη Σαγκάη, Χονγκ Κονγκ και Σιγκαπούρη αεροπλάνα, αυτοκίνητα, ποδήλατα και διάφορα μηχανήματα. Ο «θησαυρός» όμως που είχε επάνω του βρισκόταν αλλού. Στο δωμάτιο χαρτών. Εκεί ξαπλωμένος νεκρός ήταν ο δεύτερος πλοίαρχος ο οποίος δεν πρόφθασε να πετάξει στη θάλασσα το μεγάλο πακέτο με τα απόρρητα έγγραφα. Με επιγραφή: «Προς τον Ανώτερον Αρχηγόν των Στρατευμάτων της Άπω Ανατολής – Να ανοιχθή προσωπικώς από αυτόν και μόνον», περιείχε απόρρητες πληροφορίες για το στρατηγικό ρόλο της Αυστραλίας και της Νέας Ζηλανδίας στον πόλεμο. Υπήρχε επίσης ενδιαφέρουσα έκθεση του Φόρεϊν Όφφισ για την αναμενόμενη, από στιγμή σε στιγμή, είσοδο της Ιαπωνίας στον πόλεμο και ακριβή στοιχεία για τα οχυρωματικά έργα της Σιγκαπούρης. Αυτά μαζί με νέους κρυπτογραφικούς και συνθηματικούς κώδικες για χρήση του Στόλου, σχεδιαγράμματα των ποντισμένων ναρκοπεδίων και διαύλων κ.ά. περιέχονται όλα ανέπαφα στα χέρια των Γερμανών.

Ο Ρόγκε δεν μπορούσε να φανταστεί πολυτιμότερο εύρημα. Ήταν σαν να είχε κερδίσει μία πολύτιμη μάχη. Η

Με σηκωμένα τα παραπέτα εμφανίζονται τα πυροβόλα του «Atlantis».

αξιοποίησή τους ήταν αυτό που τον απασχολούσε τώρα πλέον.

Με τη βύθιση του «Automedon» στις 15.07 της 11ης Νοεμβρίου 1940 το «Atlantis» μετρά το 13ο θύμα του.

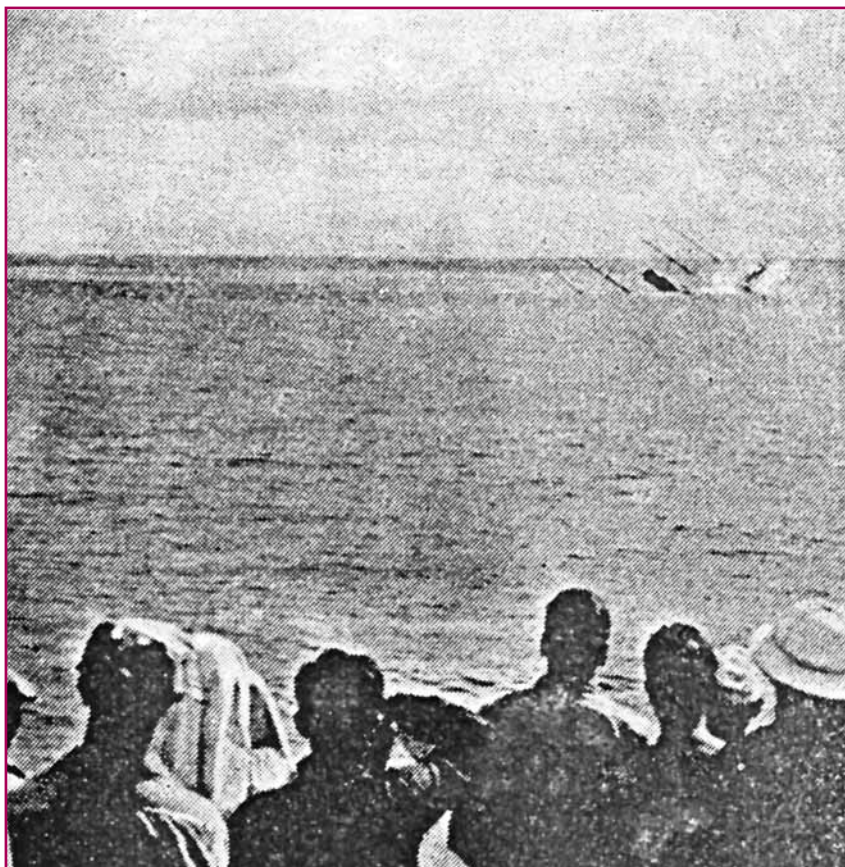
Στις 16 Νοεμβρίου συναντά δυτικά της Σουμάτρας το νορβηγικό πετρελαιοφόρο «Ole Jacob», όπως ακριβώς είχε προκαθοριστεί. Ο Ρόγκε δίνει εντολή στο Γερμανό κυβερνήτη Κάμεντζ που είχε βάλει στο πετρελαιοφόρο, να πλεύσει στο Κόμπε της Ιαπωνίας. Στις 6 Δεκεμβρίου αποβιβάζει εκεί 53 αιχμάλωτους του «Ole Jacob» με το πολύτιμο φορτίο και το γερμανικό πλήρωμα αποπλέει και πάλι για την ερημική ατόλλη Λαμουτρικ του συγκροτήματος των Καρολίνων όπου θα παραδώσει στους ουδέτερους ακόμη Ιάπωνες τη βρετανική βενζίνη που θα χρησιμοποιηθεί αργότερα κατά της Αγγλίας. Σε αντάλλαγμα οι Γερμανοί θα πάρουν 11.000 τόνους πετρελαίου ντήζελ για τα πλοία τους. Πριν αποπλεύσει, ένας Γερμανός αξιωματικός είχε αποβιβαστεί κρυφά μεταφέροντας ένα μεγάλο φάκελο στον Γερμα-

νό Ναυτικό Ακόλουθο στην πρεσβεία στο Τόκιο και από εκεί με πλήρη ιαπωνική υποστήριξη θα αναχωρήσει για Βλαδιβοστόκ για να φθάσει τελικά με το πολύτιμο φορτίο του και τις απόρρητες πληροφορίες στο Βερολίνο. Διασχίζοντας τη Σοβιετική Ένωση έφερε μαζί του επιστολή του Υπουργείου Εξωτερικών του Στάλιν να του παράσχουν κάθε δυνατή βοήθεια. Μετά από έξι μήνες η μέχρι τότε σύμμαχος Σοβιετική Ένωση δεχόταν την επίθεση της Γερμανίας.

Οι πληροφορίες που περιείχαν τα κατασχεθέντα από τους Γερμανούς έγγραφα αποδείχθηκαν τόσο χρήσιμες για τους Ιάπωνες ώστε ο Αυτοκράτορας Χιροχίτο δώρησε αργότερα τρία σπαθιά Σαμουράι, στον Χίτλερ, τον Ρόμμελ και τον Ρόγκε.

Θύμα το βρετανικό «Speybank»

Κατά τη διάρκεια των Χριστουγέννων το «Atlantis» αποσύρεται στο συγκρότημα των νησιών Kerguelen στο Νότιο Ινδικό για συντήρηση μηχανών και ανεφοδιασμό. Εκεί υπήρξε και το

Από το «Atlantis» παρακολουθούν το «Zam-Zam» που βυθίζεται.

πρώτο θύμα όταν ένας Γερμανός ναύτης έπεσε, ενώ έβαφε την τοιμινέρα και σκοτώθηκε. Τάφηκε εκεί και ήταν ο νοτιότερος τάφος στη γη Γερμανού στρατιώτη.

31 Ιανουαρίου 1941. Το «Atlantis» συνεχίζει το «κυνήγι» στον Ινδικό, στο ύψος του Ισημερινού. Περίπου στις 18.11 ο οπτήρας της πλώρης διακρίνει στο βάθος ιστούς εμπορικού. Αμέσως αρχίζει η καταδίωξη. Το επιδρομικό για να μην κινήσει την υποψία του θύματος με ταχύτητα 9 κόμβων έχει πάρει πορεία να το συναντήσει, περίπου το σούρουπο. Στις 19.30 αυξάνει ταχύτητα στους 14 κόμβους για να επιτεθεί. Μετά μιάμιση ώρα αποκαλύπτονται τα πυροβόλα τα οποία στρέφονται στο ανύποπτο πλοίο. Το φεγγάρι φωτίζει τον ωκεανό που σε λίγο πρόκειται να παιχθεί μια ακόμα σκηνή του ναυτικού πολέμου.

Είναι 22.00 όταν ο Ρόγκε διατάζει πυρ. Μαζί με τη λάμψη των πυροβόλων ανάβουν και οι προβολείς που φωτίζουν το άγνωστο πλοίο. Μετά την τρίτη ομοβροντία το θύμα κάνει κράττει και το «Atlantis» σταματά να βάλλει.

Επρόκειτο για το βρετανικό φορτηγό «Spreybank» εκτοπίσματος 5.144 τόνων γκρος που μετέφερε μαγκανέζα, σιδηρομέταλλευμα για την πολεμική βιομηχανία, ξυλεία τικ, παλιά χαλιά κ.ά. Το φορτίο ήταν πολύτιμο για την πολεμική βιομηχανία της Γερμανίας. Ο Ρόγκε δεν χρειαζόταν να σκεφθεί πολύ. Τοποθετεί επικεφαλής του αγήματος στο βρετανικό πλοίο τον υποπλοίαρχο Μπρόγιερς. Μαζί του τρεις Άγγλοι με 40 Ινδούς δέχονται εθελοντικά να υπηρετήσουν κάτω από τις διαταγές των Γερμανών, με προορισμό τη Γερμανία. Οι άλλοι μεταφέρονται στο επιδρομικό. Σε λίγο το «Spreybank» παίρνει πορεία προς νότο, ενώ το «Atlantis» κατευθύνεται προς το σημείο συνάντησης με το πλοίο ανεφοδιασμού.

Πριν από τη σύλληψη του «Spreybank», και συγκεκριμένα στις 24 Ιανουαρίου 1941, είχε βυθίσει το βρετανικό φορτηγό «Mandasor» εκτοπίσματος 5.145 τόνων γκρος.

Τη 10η Φεβρουαρίου 1941 συναντιέται με το αδελφό πλοίο του «Spreybank», το «Tannenfel», που προερχόταν

από την ιταλική Σομαλία όπου είχαν καταφύγει πολλά γερμανοϊταλικά καράβια, λόγω του πολέμου. Στο σημείο ραντεβού καταφθάνουν το νορβηγικό «Ole Jacob» και το «Spreybank». Αλλάζουν τα πληρώματα λείας και οι αιχμάλωτοι μεταφέρονται στο «Tannenfel». Αφού συμπληρώθηκε ο εφοδιασμός με όργανα ναυσιπλοίας, σκοινιά και κάβους, στις 13 Φεβρουαρίου τα πλοία κινούνται για συνάντηση με το θωρηκτό-τσέπη «Admiral Scheer». Την επομένη συναντιούνται στο προκαθορισμένο ραντεβού όπου επικρατεί τρομερή θαλασσοταραχή και είναι αδύνατη η επικοινωνία με βάρκες. Μόλις επέτρεψε ο καιρός το «Tannenfel» κατευθύνθηκε στη Γαλλία καταπλέοντας τη 15η Απριλίου 1941 στο λιμάνι της Ρουέν, ενώ το «Spreybank» ακολούθησε το «Admiral Sheer» στο οποίο χρησίμευε ως ανιχνευτικό. Τελικά κατέπλευσε κι αυτό στο Μπορντώ.

Το πλοίο με τους ιεραποστόλους και τα γυναικόπαιδα

Ξημερώματα 17 Απριλίου 1941 και το «Atlantis» περιπολεί σε απόσταση 1.500 μιλίων δυτικά του Κέιπταουν. Το ανεφοδιαστικό «Δρέσδη» είχε αποχωριστεί πριν από μία ώρα όταν ξεπρόβαλε στο βάθος πλοίο το οποίο με πλήρη συσκότιση έπλεε ελίγδην με κατεύθυνση προς Κέιπταουν.

Πρέπει να είναι της «Bibby Liner» με 4 ιστούς, πιθανόν βοηθητικό επιδρομικό του Βρετανικού Ναυτικού, εκτιμούν στη γέφυρα του επιδρομικού, περίπου 8.300 τόνων. Οι διόπτρες το παρακολουθούν συνεχώς καθώς ο πυρακτωμένος δίσκος του ήλιου ξεπροβάλλει κατακόκκινος στον οριζοντα. Όσο πλησιάζουν τόσο μοιάζει περισσότερο με οπλιταγωγό, εάν δεν είναι βοηθητικό καταδρομικό στην υπηρεσία των Άγγλων.

«Το άγνωστο πλοίο χρησιμοποιεί τον ασύρματο και μας ρωτά την ταυτότητά μας», αναφέρει ο χειριστής ασυρμάτου στη γέφυρα.

Δύσκολη στιγμή. Εάν ο αντίπαλος στείλει σήμα κινδύνου με τη θέση των δύο πλοίων πάνω στο δρομολόγιο των εμπορικών, σε λίγο θα καταφθάνουν συμμαχικά πολεμικά παντός τύπου και η κατάσταση θα γίνει τραγική για το «Atlantis».

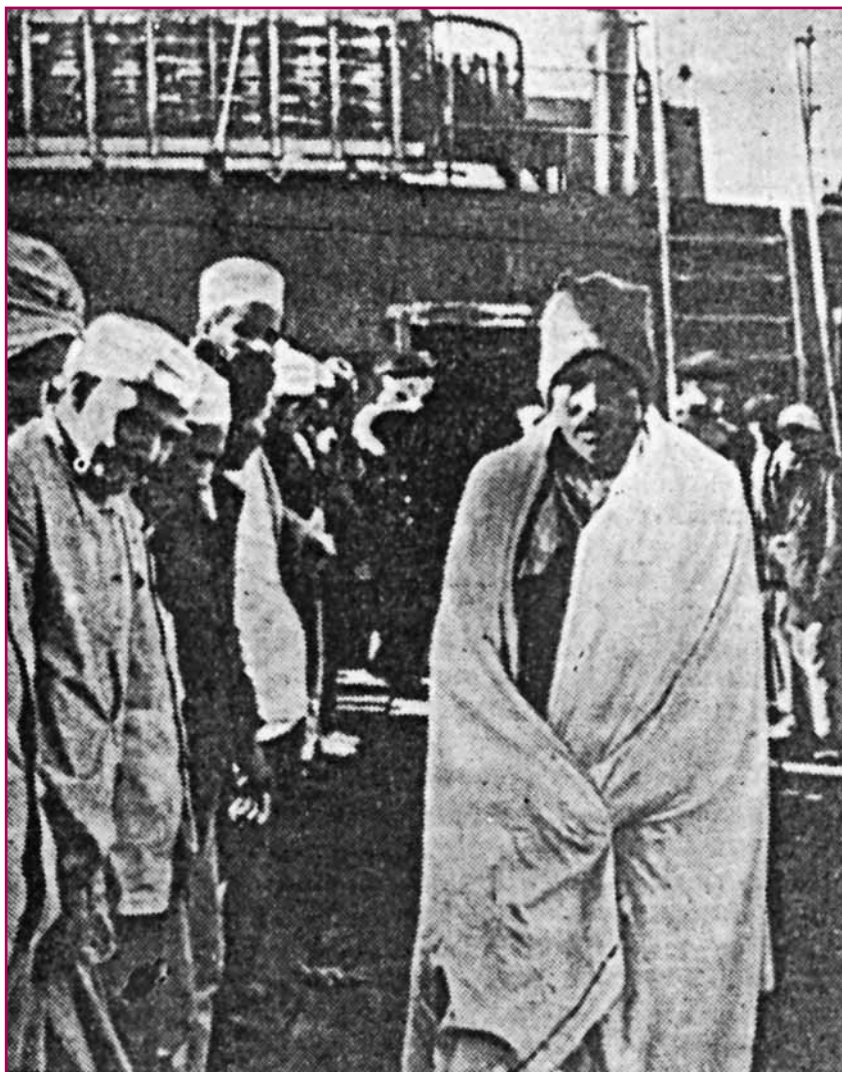
Ο Ρόγκε ρωτά τον αξιωματικό πυροβολικού εάν από την απόσταση των

9.200 γιαρδών που χωρίζει τα δύο πλοία θα μπορούσε να ανατινάξει με την πρώτη ομοβροντία τον ασύρματο του εχθρού. Το ελπίζω, απαντά εκείνος. «Πυρ», διατάζει αμέσως ο κυβερνήτης. Η πρώτη ομοβροντία πέφτει κοντά στο στόχο, αλλά η επόμενη επάνω, καταστρέφοντας τη μία τσιμινιέρα, τον ασύρματο πριν προλάβει να εκπέμψει σήμα κινδύνου και προκαλούνται βλάβες στο μηχανοστάσιο.

«Παύσατε πυρ», διατάζει με την τρίτη ομοβροντία ο Ρόγκε. Το άγνωστο πλοίο είχε αρχίσει να κατεβάζει τις σωσίβιες λέμβους. Ήταν το πλοίο «Zam-Zam» –το όνομα της ιερής πηγής της Μέκκας– που είχε αποπλεύσει την άνοιξη του 1941 από τη Νέα Υόρκη για Κέιπταουν με επιβάτες πολλούς ιεραποστόλους και γυναίκο-παιδα. Υπήρχαν επίσης Αμερικανοί εθελοντές που πήγαιναν να ενταχθούν στους ελεύθερους Γάλλους τού ντε Γκωλ και νεαρές νοσοκόμες. Σ' ένα σύνολο 202 επιβατών οι 137 είχαν αμερικανικό διαβατήριο και οι υπόλοιποι ήταν Ιταλοί, Νορβηγοί, Έλληνες εξ Αιγύπτου, Γιουγκοσλάβοι. Ανάμεσα σ' αυτούς βρίσκονταν και δύο διάσημοι Αμερικανοί ανταποκριτές. Ο Μέρφυ (Charles J. Murphy) εκδότης του περιοδικού «Fortune» και ο φωτογράφος Σέρμαν (David E. Scherman) του «Life». Οι δύο αυτοί υπήρξαν στη συνέχεια μοιραίοι για την τύχη του γερμανικού επιδρομικού.

Το πλήρωμα αποτελείται από 129 άνδρες, μία πανσπερμία φυλών. Το πλείστον ήταν Αιγύπτιοι και οι υπόλοιποι Σουδανοί, Έλληνες, Τσέχοι, Γάλλοι και Τούρκοι. Μόνο δύο Άγγλοι. Ο καπετάνιος και ο 1ος Μηχανικός. Το Βρετανικό Ναυαρχείο τούς είχε δώσει εντολή να ταξιδέψουν με πλήρη συσκότιση γιατί μετέφεραν πολεμικό υλικό, παρά τις αντιρρήσεις του καπετάνιου που πίστευε ότι έπρεπε να ταξιδέψει με πλήρη φωταγώγηση και τη σημαία της Αιγύπτου, χώρα ουδέτερης. Και αυτό υπήρξε μοιραίο για την τύχη του «Zam-Zam» .

Οι περισσότεροι επιβάτες ήταν αισιόδοξοι ότι δεν θα συνέβαινε τίποτα κακό στο ταξίδι τους. Άλλοι γιατί πίστευαν στην καλή τύχη του σκάφους λόγω του ιερού του ονόματος και άλλοι γιατί σκέπτονταν ότι, επειδή οι περισσότεροι που επέβαιναν ήταν Αμερικανοί υπήκοοι, ο Χίτλερ δεν θα ήθε-

Αιχμάλωτοι του αιγυπτιακού «Zam-Zam»

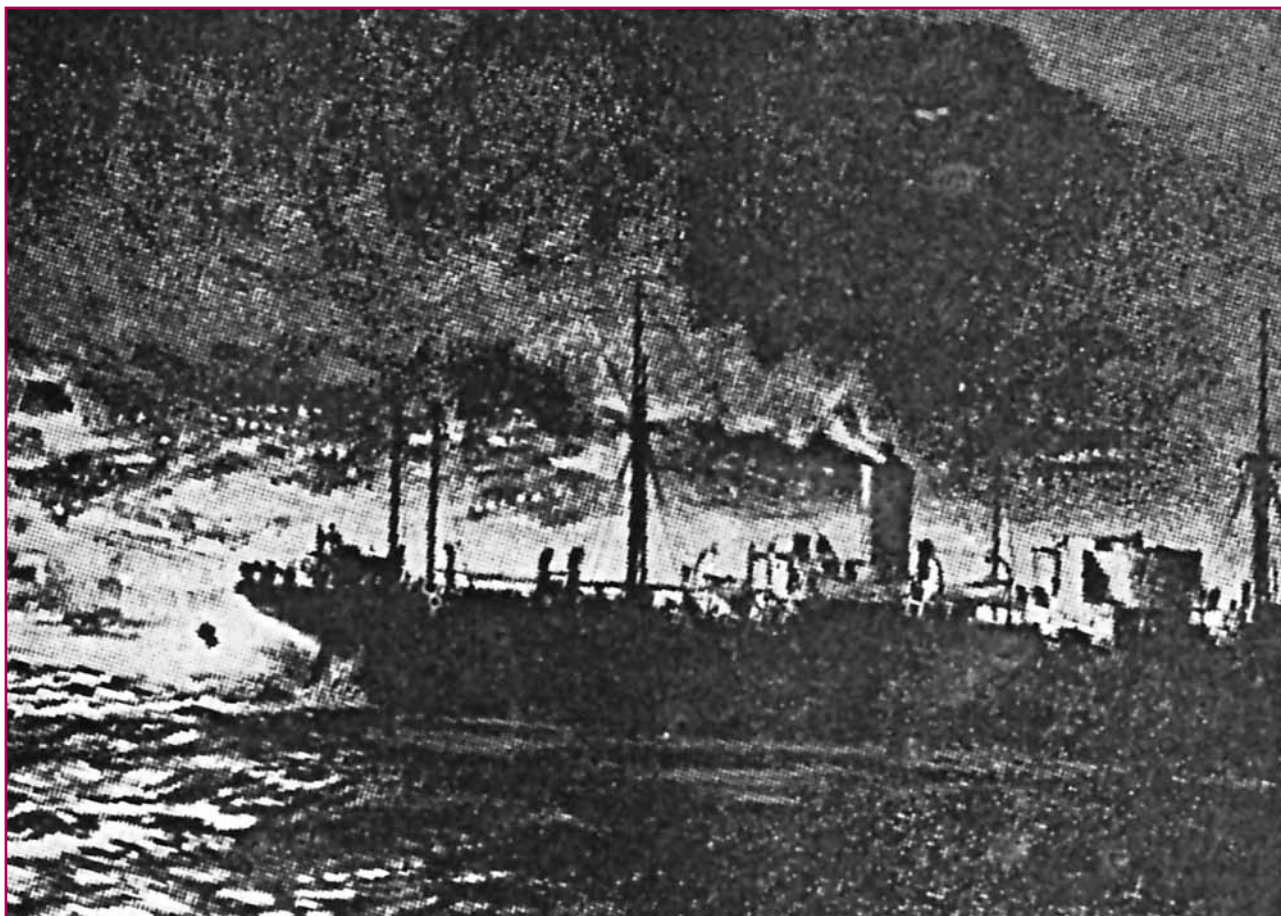
λε να προκαλέσει τον αμερικανικό λαό. Και έτσι έφθασε η μοιραία νύχτα της 16ης Απριλίου.

Ο πλοίαρχος Σμιθ (Smith) του «Zam-Zam» έτρεξε με τις πιτζάμες πάνω στη γέφυρα γιατί με την αιφνιδιαστική επίθεση δεν πρόλαβε να φορέσει τη στολή του. Αμέσως διέταξε έπαρση της αιγυπτιακής σημαίας και καθαίρεση λέμβων.

Με κραυγές και απεριγράπτο πανικό οι πρώτοι επιβάτες ανεβαίνουν στο κατάστρωμα, άλλοι γυμνοί, άλλοι με πιτζάμες ή ό,τι πρόλαβαν να φορέσουν, χωρίς να ξέρουν, πάνω στη σύγχυσή τους, σε ποιο σωστικό μέσο ήταν διαιρεμένος ο καθένας. Οι βάρκες της δεξιάς πλευράς είχαν καταστραφεί, ενώ της αριστερής είχαν καταληφθεί από το πλήρωμα. Μάταια ο πλοίαρχος προσπαθούσε να καταπνίξει τον πανικό.

Η πρώτη βάρκα ήταν γεμάτη από μέλη του πληρώματος που απωθούσαν τους επιβάτες που ήθελαν ν' ανέβουν. Μια γυναίκα με το έξι μηνών βρέφος της που βρισκόταν στο τελευταίο σκαλοπάτι της σχοινένιας σκάλας πέφτει στη θάλασσα. Δεινή κολυμβήτρια προσπαθεί να φθάσει μία βάρκα που απομακρυνόταν μέσα σε μια θάλασσα γεμάτη καρχαρίες. Για καλή της τύχη κάποιος οδηγός αυτοκινήτου την τραβά πάνω σε μια άλλη. Οι ψυχραιμότεροι πάνω στο πλοίο βάζουν μερικά παιδιά μέσα σε μια σωσίβια λέμβο τσακίζοντας μερικούς του πληρώματος που την ήθελαν για τους εαυτούς τους.

Σκηνές φρίκης και απεριόριστης ανοησίας επικρατούν, με κραυγές απελπισίας και φωνές που καλούσαν σε βοήθεια από παντού, μέσα στην κατασκότεινη θάλασσα. Μερικοί ιερα-

Το «Atlantis» ποντίζει νάρκες έξω από το λιμάνι του Κέιπταουν

πόστολοι σε μία βάρκα ψέλνουν ύμνους για να ακολουθήσουν και άλλοι, ενώ ακούγονταν ψαλμοί και προσευχές καθώς πλησίαζαν το γερμανικό επιδρομικό. Κάποιος καλούσε σε μετάνοια γιατί, όπως έλεγε, όλα προέρχονταν από τις πολλές αμαρτίες που είχαν κάνει.

Δύο Γερμανοί υποπλοίαρχοι, επικεφαλής του αγήματος λείας, επιβιβάζονται στο «Zam-Zam» στο οποίο μόνο ο πλοίαρχος Σμιθ βρισκόταν ακόμη απ' όλο το πλήρωμα με περίπου 40 επιβάτες.

Οι Γερμανοί μένουν κατάπληκτοι από το θέαμα που αντικρίζουν, με την αναρχία και τον πανικό που επικρατούσε. Ποτέ δεν μπορούσαν να φανταστούν ότι αντί ενός βοηθητικού πολεμικού που υπολόγιζαν ότι ήταν το «Zam-Zam» θα βρίσκονταν μπροστά σε τόσα γυναικόπαιδα και ιεραποστόλους. Με μεγάλο κόπο καταφέρνουν να ανεβάσουν στο επιδρομικό όσους περισσότερους ναυαγούς μπορούν. Τραγική εικόνα παρουσιάζουν οι ημίγυμνες μητέρες που έσφιγγαν

στην αγκαλιά τα μικρά παιδιά τους τα οποία έτρεμαν από το φόβο και το κρύο. Ο Γερμανός κυβερνήτης συγκινημένος μπροστά σ' αυτή την κατάσταση διατάζει το άγημα λείας που βρισκόταν στο αιγυπτιακό πλοίο να μεταφέρει με τις βενζινακάτους που διατέθηκαν το ρουχισμό και τις αποσκευές των επιβατών.

Μέσα στην όλη τραγωδία υπήρχε και το ευτράπελο στοιχείο. Από το επιδρομικό μεταβιβάζονταν συνεχώς στο αιγυπτιακό σήματα με τον οπτικό όπως: «μαζέψτε τα πρεσβυωπικά γυαλιά από την καμπίνα 317» ή «ψάξτε στην καμπίνα 227 για μια οδοντοστοιχία» κ.ά. Όλοι οι επιβάτες παρέλαβαν τα πράγματά τους.

Ο Γερμανός πλωτάρχης Λόρετσεν αναφέρει στον Ρόγκε ότι μεταξύ των ναυαγών βρίσκονται και 137 Αμερικανοί. Αυτός αντιλαμβάνεται ότι υπήρχε κίνδυνος μιας διεθνούς περιπλοκής μεταξύ της Γερμανίας και της ακόμη ουδέτερης Αμερικής. Ήταν νωπή στη μνήμη των Γερμανών η βύθιση του υπερωκεανείου «Lusitania» από γερ-

μανικό υποβρύχιο κατά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο όπου χάθηκαν 150 Αμερικανοί και αυτό χρησιμοποιήθηκε ως επιχείρημα για την κήρυξη του πολέμου κατά της Γερμανίας από τις Η.Π.Α.

Για διαλεύκανση της κατάστασης ο Ρόγκε προσπαθεί να εξηγήσει στους ναυαγούς τη στρατιωτική εξέλιξη του πολέμου και την αλληλουχία των γεγονότων που οδήγησαν στην επίθεση κατά του «Zam-Zam». Συγχρόνως το γερμανικό πλήρωμα τους παρέχει κάθε διευκόλυνση και περιποίηση, ενώ δύο βαριά τραυματισμένοι εχειρίστηκαν επιτυχώς στο νοσοκομείο του επιδρομικού.

Μολονότι οι δύο Αμερικανοί δημοσιογράφοι σε άρθρα που έγραψαν αργότερα στο περιοδικό «Life» έδιναν όλες τις λεπτομέρειες του επεισοδίου και αποδείκνυαν ότι το «Zam-Zam» έπλεε κατά παράβαση των κανόνων περί ουδετερότητας, εν τούτοις δημιουργήθηκε αντιγερμανικό ρεύμα στην αμερικανική κοινή γνώμη.

Δύο μέρες μετά την καταβύθιση του

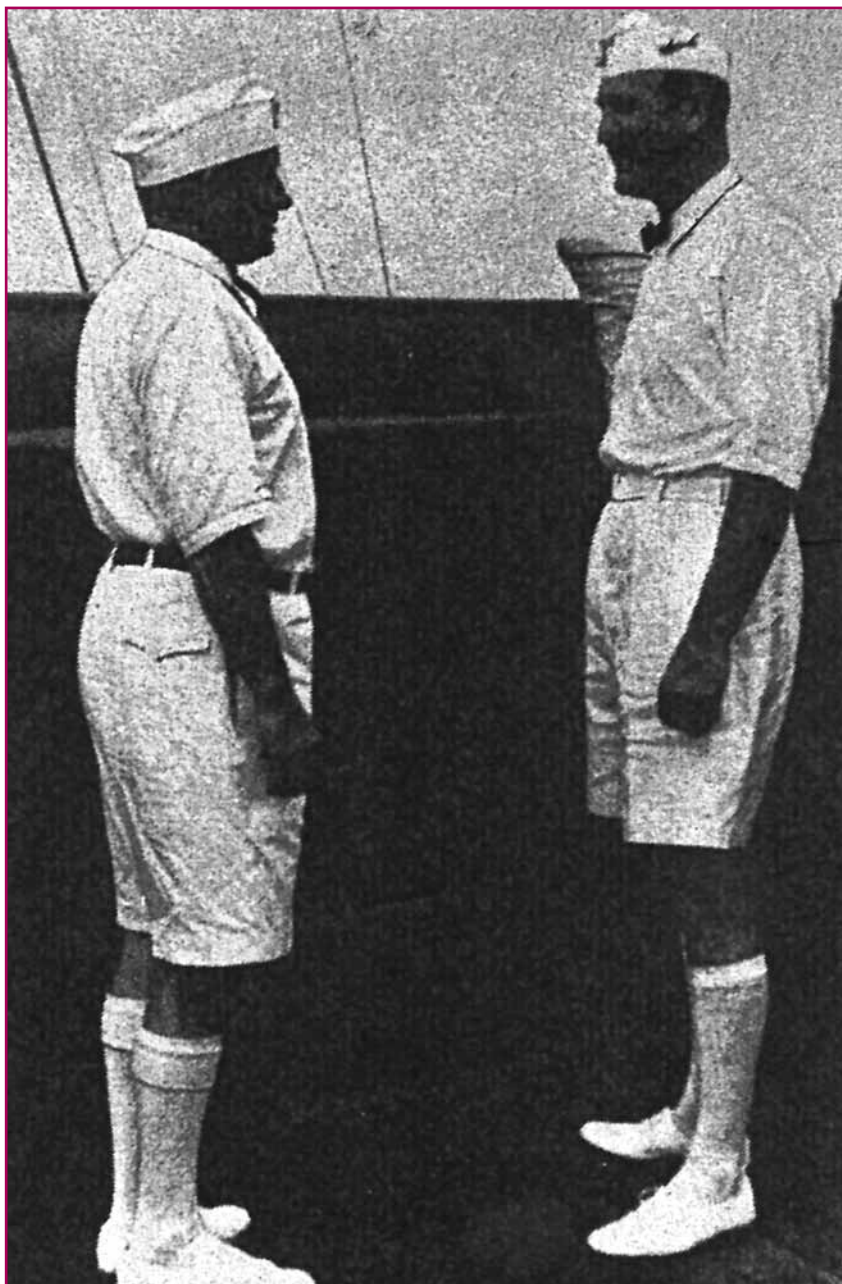
«Zam-Zam» το «Atlantis» συναντά το ανεφοδιαστικό «Dresden» στο οποίο παραδίδει τους ναυαγούς. Αυτό κατευθύνεται αμέσως στην Ευρώπη για να τους αποβιβάσει στο γαλλικό λιμάνι Σαιν Ζαν ντε Λουζ, στο οποίο κατέπλευσε μετά 33 ημέρες. Ήταν, πράγματι, θαύμα πώς, εν μέσω χιλίων κινδύνων και κάτω από σκληρές συνθήκες διαβίωσης των ναυαγών, το ανεφοδιαστικό δεν βυθίστηκε από συμμαχικά πλοία. Από εκεί οι Αμερικανοί επέστρεψαν, μέσω Ισπανίας, στην πατρίδα τους. Το «Atlantis» όμως είχε προ πολλού στραφεί σε νέο κυνήγι συμμαχικών πλοίων.

Μία ανεπιθύμητη συνάντηση

Περισσότερο από ένας χρόνος είχε περάσει από τότε που το γερμανικό επιδρομικό απέπλευσε από το Κίελο (11 Μαρτίου 1940) για να αρχίσει το «κυνήγι» του στους ωκεανούς. Όλο αυτό το διάστημα οι σκέψεις του πληρώματος γύριζαν πίσω στην πατρίδα. Τσαλακωμένες φωτογραφίες των αγαπημένων τους προσώπων έβγαιναν από τις τσέπες και τα βλέμματα απλανή, γεμάτα νοσταλγία, κοίταζαν μακριά στο πέλαγος προς το μέρος που θα έπεφτε η πατρίδα. Την αρχική δίψα για περιπέτεια είχε, εν πολλοίς, αντικαταστήσει ο πόνος για τα αγαπημένα πρόσωπα. Οι ρουφηξίες των τσιγάρων γίνονταν όλο και πιο βαθιές φανερώνοντας τον πόθο της επιστροφής. Αλλά το μυαλό ξαναγύριζε σε λίγο στην πραγματικότητα γιατί οι σκληροί νόμοι του πολέμου απαγόρευαν τις πολλές νοσταλγικές σκέψεις.

Στο προκαθορισμένο ραντεβού στο Νότιο Ατλαντικό το «Atlantis» συναντά το επιδρομικό «Κορμοράνο» (Kormoran) μαζί με το πετρελαιοφόρο «Noramark», και το ανεφοδιαστικό «Alsterufer» από τα οποία, εκτός από πετρέλαιο, τρόφιμα και πυρομαχικά, λαμβάνει και ένα καινούργιο υδροπλάνο Arado 196. Στη συνέχεια βυθίζει στις 14 Μαΐου 1941 το βρετανικό φορτηγό «Rabaul» εκτοπίσματος 6.810 τόνων γκρος που μετέφερε κάρβουνο από Αγγλία προς Κέιπταουν.

Είναι νύχτα της 17ης Μαΐου 1941. Το «Atlantis» λικνίζεται πάνω στα ήρεμα νερά του Νότιου Ατλαντικού. Με τις μηχανές σταματημένες για να

Ο Ρόγκε (δεξιά) και αξιωματικός του «Atlantis» με θερινή στολή στη γέφυρα του πλοίου.

κάνει οικονομία στα καύσιμα περιμένει τα θύματά του στο δρομολόγιο των εμπορικών πλοίων που κατευθύνονται προς Ινδικό για Άπω Ανατολή. Ξαφνικά οι σειρήνες του πλοίου σημαίνουν συναγερμό. Ο οπτήρας έχει εντοπίσει δύο πλοία να πλησιάζουν. Όλοι αγουροξυπνημένοι τρέχουν στις θέσεις μάχης. Ο Ρόγκε τρέχει κι αυτός στη γέφυρα. Έχουν εντοπιστεί δύο πλοία, του αναφέρει ο αξιωματικός φυλακής (βάρδιας). «Αυτό είναι αρκετά ύποπτο», απαντά.

Τα κυάλια καρφώνονται στους ύποπτους στόχους που πλησιάζουν προς

το μέρος τους. Με την πορεία που έχουν θα τους εμβολίσουν εάν εξακολουθήσουν να παραμένουν σταματημένοι. «Πρόσω ηρέμα», διατάζει ο Ρόγκε. Και αυτό που φοβόταν είναι πραγματικότητα. Τα δύο πλοία είναι βρετανικά πολεμικά! Το ένα θωρηκτό κλάσης «Nelson» (Nelson), εκτοπίσματος 41.250 τόνων, με 9 πυροβόλα των 16 ιντσών ως κύριο οπλισμό, torπίλες των 24,5 ιντσών και πολλά πυροβόλα δευτερευόντος οπλισμού, ταχύτητα 23 κόμβων και πλήρωμα 1.314 ανδρών. Το δεύτερο που ακολουθεί είναι αεροπλανοφόρο κλάσης «Eag-

le» (Eagle), εκτοπίσματος 46.000 τόνων, 16 πυροβόλα των 4,5 ιντσών, 78 αεροσκάφη, ταχύτητα 32 κόμβων και 2.740 πλήρωμα.

Τα μεγάφωνα του επιδρομικού αναγγέλλουν την κλάση των πολεμικών που πλησιάζουν. Παγερή σιωπή ακολουθεί την ανακοίνωση από το σταθμό ελέγχου. Ατυχία, σκέπτονται όλοι! Μέχρι τώρα όλα πήγαιναν καλά. Δεν μπορεί όμως πάντα η τύχη να είναι με το μέρος τους. Κάποτε θα τους γύριζε την πλάτη.

Πώς μπορούν αυτοί οι μικροί να αντιμετωπίσουν τους δύο κολοσσούς, σκέφτονται. Και σαν να διαβάσει τη σκέψη τους ο Ρόγκε λέει με ήρεμη φωνή από το μεγάφωνο: «Εάν μας επιτεθεί ο εχθρός θα προσπαθήσουμε να συγκεντρώσουμε το πυρ στο αεροπλανοφόρο για να πάρουμε, τουλάχιστον, αυτό μαζί μας στο βυθό».

Αθόρυβα και με μικρή ταχύτητα το επιδρομικό ξεγλιστρά πάνω στα ήρεμα νερά του ωκεανού, αποφεύγοντας να σχηματίζει αφρούς με την πλώρη του. Τα δύο πολεμικά εξακολουθούν να πλησιάζουν με ταχύτητα γύρω στους 20 κόμβους.

Θα καταφέρουν να παραπλανήσουν τον εχθρό που συνεχώς πλησιάζει; Φθάνει κοντά τους με βασιλική μεγαλοπρέπεια. Στη γέφυρα του «Atlantis» όλοι καρφωμένοι στα κυάλια καμαρώνουν, ενδόμυχα, τους δύο θαλάσσιους γίγαντες που προχωρούν αγέρωχα. Σαν αστραπή περνούν από τη σκέψη των ανδρών του επιδρομικού που βρίσκονται στις θέσεις μάχης τα αγαπημένα τους πρόσωπα που είναι ζήτημα αν θα ξαναδούν. Και αμέσως ξαναγουρίζουν στη σκληρή πραγματικότητα.

Οι δύο γίγαντες φθάνουν κοντά έτοιμοι να τους «καταπιούν», κυριολεκτικά, με τα απόνερά τους. Στο φως του φεγγαριού επιβεβαιώνουν ότι πρόκειται για το «Nelson» και το «Eagle». Και ω του θαύματος! Σαν να τους αγνοούν τελείως περνούν με κάλυψη φώτων, 7.000 γιάρδες πρύμα τους, χωρίς να δώσουν καμία σημασία και απομακρύνονται. Άναυδοι αλληλοκοιτάζονται. Ωχροί και χωρίς να πιστεύουν στα μάτια τους αντιλαμβάνονται την απίστευτη αλήθεια. Η πραγματικότητα ξεπερνά κάθε φαντασία. Τα δύο πολεμικά δεν αντιλήφθηκαν την παρουσία του επιδρομικού! Συμ-

βαίνουν απίθανα πράγματα σ' ένα πόλεμο. Οι ναύτες δεν βρίσκουν ακόμα το κουράγιο να γελάσουν με το πάθημα των Βρετανών.

«Πρόσω ολοταχώς», διατάζει ο Ρόγκε και παίρνοντας την αντίθετη από τον εχθρό πορεία, απομακρύνεται μέσα στο σκοτάδι του ωκεανού. Όλοι πλέον είναι πεπεισμένοι ότι έχουν τη μοίρα με το μέρος τους.

Νέα θύματα στο μακρύ κατάλογο του «Atlantis»

Μία εβδομάδα έχει περάσει από την αναπάντεχη συνάντηση με το βρετανικό θωρηκτό «Nelson» και το αεροπλανοφόρο «Eagle» και στο γερμανικό επιδρομικό ακόμη συζητούν για την εύνοια της τύχης να ξεφύγουν ανεντόπιστοι από τους δυο θαλάσσιους κολοσσούς.

Το «Atlantis» συνεχίζει την περιπολία του βορειοδυτικά του Κέιπταουν. Είναι πρωί της 24ης Μαΐου 1941 όταν το υδροπλάνο Arado εντοπίζει το επόμενο θύμα. Πρόκειται για το βρετανικό φορτηγό «Trafalgar» με φορτίο 4.500 τόνων κάρβουνου και δύο αεροσκάφη. Παρακολουθώντας το θύμα του προσεκτικά όλη την ημέρα αρχίζει πυρ κατά το σούρουπο από ευνοϊκή απόσταση. Μετά την έκτη ομοβροντία φωτιές καλύπτουν το κατάστρωμα μαζί με ένα αεροσκάφος, που έχει λαμπαδιάσει, η τσιμινιέρα και ο κύριος ιστός είναι πεσμένοι στο κατάστρωμα, το πηδάλιο εκτός λειτουργίας, 12 μέλη του πληρώματος κείτονται νεκροί και οι υπόλοιποι βρίσκονται στη θάλασσα.

Ο Ρόγκε δίνει εντολή να αποτελειώσουν το θύμα με μία торπίλη η οποία, λόγω κακής λειτουργίας, παραλίγο να χτυπήσει το ίδιο το επιδρομικό περνώντας πολύ κοντά από την πλώρη. Νέα αποτυχία με δεύτερη торπίλη ενώ μία τρίτη θα το στείλει στο βυθό. Η επιχείρηση διάσωσης των ναυαγών που ακολούθησε ήταν δύσκολη μέσα στο σκοτάδι, αλλά κατάφεραν να πάρουν επάνω στο επιδρομικό 33 άτομα με τη βοήθεια των μικρών κόκκινων φώτων που έφεραν πάνω στα σωσίβια τους.

Πρωί της 17ης Ιουνίου 1941 το γερμανικό επιδρομικό ταξιδεύει στο μέσο του Ατλαντικού ανοικτά των ακτών της Βραζιλίας. Οι οπτήρες εντοπίζουν βρετανικό φορτηγό. Το επιδρομικό το

παρακολουθεί όλη την ημέρα. Το σούρουπο, με σήματα με τον οπτικό και μία προειδοποιητική βολή, το ειδοποιούν να κρατήσει τις μηχανές. Αντί άλλης απάντησης το φορτηγό βάλλει μία βολή με το πυροβόλο των 4 ιντσών που πέφτει κοντά στο «Atlantis», ενώ με τον ασύρματο εκπέμπει το σήμα κινδύνου RRRR (Raider) με το στίγμα του.

Οι Γερμανοί απαντούν αμέσως με ομοβροντίες των πυροβόλων 5,9 ιντσών και των 7,5 χλστ. Τριανταεννέα βλήματα από τα πρώτα και 11 από τα δεύτερα αναγκάζουν τον πλοίαρχο του φορτηγού να διατάξει εγκατάλειψη πλοίου με το πλήρωμα να συνωστίζεται στις σωσίβιες λέμβους.

Πρόκειται για το «Tottenham», εκτοπίσματος 4.760 τόνων γκρος, που μεταφέρει από την Αγγλία στην Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου, μέσω του ακρωτηρίου της Καλής Ελπίδος, αεροσκάφη με ανταλλακτικά, πυρομαχικά, τρακτέρ και αυτοκίνητα. Εικοσιεννέα ναυαγοί διασώζονται, μαζί μ' αυτούς ο πλοίαρχος και ο 1ος Μηχανικός που παραλήφθηκαν από το επιδρομικό, ενώ 17 άλλους δεν κατάφεραν να τους βρουν.

Ο Ρόγκε ανήσυχος επειδή οι βρετανικοί σταθμοί ξηράς θα γνώριζαν τώρα πλέον τη θέση του από τις εκπομπές του φορτηγού, απομακρύνεται το ταχύτερο από την περιοχή. Προηγουμένως με τρεις торπίλες προσπάθησε να βουλιάξει το θύμα του, αλλά και πάλι οι δύο πρώτες απέτυχαν λόγω βλάβης, ενώ η τρίτη προκάλεσε μόνο ζημιές χωρίς να το βυθίσει. Το έργο ολοκληρώθηκε με το πυροβολικό και το «Tottenham» ανατινάχθηκε σαν ηφαίστειο στη σκοτεινή νύχτα. Στις 28 Ιουνίου το ατμόπλοιο «Mahronda» περισυνέλεξε από μία σωσίβια λέμβο 21 άνδρες από το πλήρωμα του «Tottenham».

Το επόμενο θύμα, μετά πέντε μέρες (22 Ιουνίου), είναι πάλι βρετανικό φορτηγό, το «Balzac», εκτοπίσματος 5.375 τόνων γκρος που μεταφέρει από Ραγκούν στο Λίβερπουλ 4.200 τόνους ρύζι και άλλο φορτίο. Κι αυτό ακολουθεί τα προηγούμενα στο βυθό, αφού από τους 54 άνδρες του πληρώματος το επιδρομικό έχει παραλάβει τους 50.

Συνεχίζεται